

UDENRIGSMINISTERIET
Center for Europa og Nordamerika

EKN, sagsnr.: 2017-13002
Den 26. oktober 2017

Rådsmøde (udenrigsanliggender - handel) den 10. november 2017

SAMLENOTAT

1. WTO.....	2
2. EU-Mexico.....	5
3. EU-Mercosur.....	8

1. WTO

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 10. november 2017 forventes der en drøftelse af forhandlingssituationen i WTO samt EU's prioriteter og strategi frem mod det kommende ministermøde i Buenos Aires den 10.-13. december 2017 (MC11). Udsigterne for en MC11-pakke er fortsat dystre. WTO's mini-ministermøde i Marrakech den 9.-10. oktober bragte ikke noget gennembrud. USA er fortsat meget tilbageholdende, og svære forhandlinger med især Indien, Kina og en række udviklingslande gør situationen vanskelig. Det er derfor endnu helt åbent, om MC11 kan nå til et resultat. EU bidrager aktivt i forhandlingerne og har fremlagt en række forhandlingspapirer.

2. Baggrund

Rådet (udenrigsanliggender – handel) den 11. november 2017 ventes at drøfte status på forhandlingerne frem mod WTO's kommende ministerkonference i Buenos Aires den 10.-13. december 2017(MC11).

Udsigterne for en MC11-pakke er fortsat usikre. WTO's mini-ministermøde i Marrakech den 9.-10. oktober bragte ikke noget gennembrud i forhandlingerne. Ingen af hovedaktørerne kom hinanden i møde, og der foreligger fortsat ingen konsoliderede forhandlingstekster.

Det er fortsat forhandlingerne om reduktion af fiskerisubsidier, som ser mest lovende ud, og som har potentiale til at munde ud i en konkret aftale ved MC11. Emnet er nævnt i SDG 14.6. Det er EU-Kommissionens forventning, at der inden for den kommende tid udarbejdes et samlet tekstforslag vedrørende reduktion af fiskerisubsidier.

EU og Brasilien har sammen fremlagt et ambitiøst forslag vedrørende reduktion af landbrugsstøtte og offentlige fødevareopkøbsprogrammer. EU har gjort gældende, at linket mellem de to landbrugsemner bør bevares for at undgå, at en eventuel MC11-pakke kun kommer til at indeholde regler for fødevareopkøbsprogrammer, idet et sådant udfald ville gøre reform af landbrugsstøtten meget vanskeligere at opnå.

Andre aktuelle emner på dagsordenen er bl.a. regler om god administrativ praksis og gennemsigtighed ift. tjenesteydelser, samt facilitering af investeringer og e-handel. I forhold til alle emnerne er der både stærke fortalere, herunder især EU, og stærk modstand fra en række lande.

USA er fortsat meget tilbageholdende i forhandlingerne. Det er forventningen, at USA vil kræve en drøftelse af reform af WTO, herunder vedrørende komité-arbejdet, notifikation af subsidier, ændringer i tvistbilæggelsessystemet mv. Kina forholder sig generelt afventende i forhandlingerne. Dertil kommer meget svære forhandlinger med både Indien, Sydafrika og Kina på landbrugsområdet. Indien og Sydafrika samt de fleste udviklingslande, ikke mindst den afrikanske gruppe, ønsker fortsat at afslutte Doha-dagsordenen, inden der åbnes forhandlinger om ”nye emner” som e-handel.

EU spiller fortsat en aktiv og konstruktiv rolle i forhandlingerne og gør sit yderste for at udvirke succes ved MC11, bl.a. gennem fremlæggelse af forhandlingspapirer til stort set alle forhandlingsemner, og gennem aktiv kontakt til andre WTO-medlemmer på politisk og teknisk niveau.

WTO's Generaldirektør, Roberto Azevêdo, har flere gange understreget, at der er behov for øget momentum i forhandlingerne for at kunne nå et forhandlingsresultat, og han opfordrer til kompromisvilje fra alle sider. På denne baggrund er det fortsat helt åbent, om der kan nås et resultat i Buenos Aires.

Det er endnu uvist om og i givet fald hvornår forhandlingerne om de to plurilaterale aftaler om henholdsvis grøn handelsliberalisering (EGA, Environmental Goods Agreement) og handel med tjenesteydelser (TiSA, Trade in Services Agreement) genoptages. Fra amerikansk side ønsker man p.t. ikke at engagere sig i aftalerne.

3. Formål og indhold

Rådet ventes på baggrund af en orientering fra Kommissionen at drøfte forhandlingssituationen i WTO samt EU's prioriteter og strategi i forhold til MC11.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3 og jf. artikel 218, godkende eventuelle frihandelsaftaler. Europa-Parlamentets seneste resolution om Doha-udviklingsrunden blev vedtaget d. 26. november 2015 (P8_TA(2015)0415).

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Forhandlingsemnerne i WTO forventes at vedrøre områder reguleret af EU og forudses dermed ikke at medføre ændringer af dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Generelt ventes global handelsliberalisering i regi af WTO at få positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af bl.a. øget eksport, øget vækst, højere lønninger og et større beskatningsgrundlag.

For så vidt angår eventuel toldliberalisering forventes de statsfinansielle konsekvenser hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Dog berøres danske offentlige indtægter også, idet 20 procent af toldprovenuet går til de enkelte medlemslande. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag. De statsfinansielle virkninger af lavere toldindtægter ventes dog på sigt at blive modvirket af øget vækst og beskatningsgrundlag.

8. Høring

Handelspolitisk Specialudvalg i udvidet kreds (inkl. erhvervs- og arbejdstagerorganisationer) blev hørt forud for vedtagelsen af EU's forhandlingsdirektiver, ligesom Handelspolitisk Specialudvalg løbende orienteres om forhandlingssituationen. Erhvervs-, arbejdstager- og civilsamfundsorganisationer konsulteres løbende om forhandlingerne i WTO i regi af det såkaldte Beach Club-forum, senest ved møde den 31. oktober 2017.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er i Rådet bred opbakning til, at EU fortsat skal fremme et stærkt multilateralt handelssystem samt spille en aktiv og central rolle i WTO.

Der er på tværs af EU konsensus om, at både relevante, eksisterende Doha-emner, og nye presserende emner uden for Doha-dagsordenen skal indgå i EU's prioriteter. Der er også bred enighed om, at EU skal arbejde for initiativer, der styrker de mindst udviklede landes integration i det globale handelssystem.

10. Regeringens generelle holdning

I overensstemmelse med relevante folketingsvedtagelser, herunder senest V83 af 3. juni 2013, bakker regeringen stærkt op om WTO og det multilaterale handelssystem som det bedste og mest effektive værn imod protektionisme.

Regeringen arbejder for, at WTO med afsæt i forhandlingsresultatet fra Nairobi i 2015 fremadrettet vil kunne levere ny handelsliberalisering, globale handelsregler, resultater til gavn for de mindst udviklede lande, samt tilpasse og forny sig i lyset af de aktuelle handelspolitiske udfordringer.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forhandlingerne i Doha-udviklingsrunden blev forelagt for Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 7. oktober 1999, den 26. oktober 2001 og den 13. juni 2008, og har derudover løbende været forelagt udvalget til orientering, senest den 4. november 2016 og den 5. maj 2017.

2. EU-Mexico

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 10. november 2017 forventes der, på baggrund af en orientering fra Kommissionen om status på forhandlingerne om modernisering af frihandelsaftalen med Mexico, en drøftelse af EU's prioriteter og strategi i forhold til de afsluttende forhandlinger.

2. Baggrund

EU og Mexico indgik i 1997 en aftale om økonomisk partnerskab, politisk dialog og samarbejde (den "globale aftale"). Aftalen mandede efterfølgende ud i en frihandelsaftale, der trådte i kraft for henholdsvis varer i 2000 og tjenesteydelser i 2001. I 2008 blev Mexico udpeget til en af EU's strategiske partnere som det ene af blot to latinamerikanske lande. Under EU-Latinamerika (EU-CELAC) topmødet i 2013 blev EU og Mexico enige om at se nærmere på potentialet i at modernisere samarbejdet. Baseret på et fælles visionspapir genbekræftede parterne ønsket om at modernisere den globale aftale, inklusiv frihandelsaftalen, i forbindelse med EU-Mexico topmødet i juni 2015.

Formålet med modernisering af den globale aftale, inkl. frihandelsaftalen, er at tilpasse samarbejdet i lyset af udviklingen i det bilaterale forhold og nye globale politiske og økonomiske udfordringer.

En modernisering af frihandelsaftalen ventes at øge samhandlen og investeringerne mellem EU og Mexico. Forhandlingerne omhandler bl.a. yderligere gensidig liberalisering af handel med varer og tjenesteydelser, reduktion af ikke-toldmæssige handelshindringer, udvidet adgang til offentlige udbud mv. Derudover forhandles om et moderne investeringsafsnit, herunder investeringsbeskyttelse. Der tages særligt hensyn til social og miljømæssig bæredygtighed samt andre tværgående hensyn.

Ved den seneste forhandlingsrunde (5. runde, 18.-30. september) opnåedes fremskridt på en række områder. Der er dog fortsat vanskeligheder i forhold til bl.a. offentlige indkøb, intellektuelle rettigheder, investering samt tjenesteydelser. Det er forventningen, at der inden for de kommende tre måneder vil blive afholdt yderligere forhandlingsrunder med Mexico. Ambitionen er fortsat at afslutte forhandlingerne inden årets udgang, om end det kan blive vanskeligt at nå.

3. Formål og indhold

Rådet ventes på baggrund af en orientering fra Kommissionen om status på forhandlingerne om modernisering af frihandelsaftalen med Mexico at drøfte EU's prioriteter og strategi i forhold til de afsluttende forhandlinger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3, og jf. artikel 218, godkende en eventuel aftale.

5. Nærhedsprincippet

Da der er tale om modernisering af en blandet aftale som indeholder elementer, der vedrører kompetenceområder, der er delt mellem medlemsstaterne og EU, er det regeringens forventning, at den moderniserede aftale i den foreliggende form også indgås som en blandet aftale. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt.

Der er tale om en international aftale, der har som mål at regulere EU's samlede politiske og økonomiske relationer med Mexico. Idet dette mål ikke kan opfyldes af medlemsstaterne alene, er det regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

En modernisering af frihandelsaftalen mellem EU og Mexico forventes ikke at få konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Indgåelse af en moderniseret frihandelsaftale med Mexico forventes at få positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af bl.a. øget eksport, øget vækst og et større beskatningsgrundlag.

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser, forventes disse hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Dog berøres danske offentlige indtægter også, idet 20 procent af toldprovenuet går til de enkelte medlemslande. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag. De statsfinansielle virkninger af lavere toldindtægter ventes dog på sigt at blive modvirket af øget vækst og beskatningsgrundlag.

I forhold til investeringsbeskyttelse vil det kunne have statsfinansielle konsekvenser for Danmark i form af betaling af erstatning, såfremt den færdigforhandlede aftale måtte indeholde en investor-stat tvistbilæggelsesmekanisme, og en investor efterfølgende skulle anlægge sag mod EU eller Danmark og få medhold i en sådan sag. Det er imidlertid vurderingen, at risikoen for, at Danmark måtte tabe en sådan sag, er minimal.

En moderniseret frihandelsaftale med Mexico forventes ikke at have negative konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. Aftalens bestemmelser på området for bæredygtig udvikling kan have positive konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Handelspolitisk Specialudvalg orienteres løbende om EU's frihandelsforhandlinger, herunder forhandlingerne med Mexico, senest ved møde den 4. oktober 2017.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

EU's medlemslande er generelt positive over for modernisering af frihandelsaftalen med Mexico. Der ses dog forskellige vægtninger for så vidt angår offensive og defensive handelsinteresser, særligt på landbrugsområdet og i forhold til tjenesteydelser. Det er især lande med følsomheder på landbrugsområdet, der ønsker en mere restriktiv tilgang, hvorimod særligt en række nordvesteuropæiske lande, inkl. Danmark, ønsker en mere liberal tilgang til forhandlingerne. I forhold til investeringsbeskyttelse er der overvejende flertal for at lægge op til en investeringsbeskyttelsesmekanisme efter CETA-modellen (ICS).

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter forhandlingerne om en omfattende, ambitiøs og bæredygtig modernisering af den eksisterende frihandelsaftale med Mexico. Regeringen bakker op om ambitionen om at nå til enighed om en afslutning på forhandlingerne inden årets udgang eller snarest derefter.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg blev den 11. marts 2016 orienteret om indledning af forhandlingerne om modernisering af frihandelsaftalen med Mexico.

3. EU-Mercosur

KOM-dokument foreligger ikke.

Nyt notat.

1. Resumé

På rådsmødet (udenrigsanliggender – handel) den 10. november 2017 forventes der, på baggrund af en orientering fra Kommissionen, en drøftelse af status for de igangværende frihandelsforhandlinger mellem EU og Mercosur. Der er p.t. et åbent ”forhandlingsvindue”, som bør udnyttes. På trods af gode fremskridt på en lang række områder er der dog fortsat væsentlige udeståender, som gør det vanskeligt at afslutte forhandlingerne inden årets udgang. Det er især landbrugsområdet, der giver udfordringer, både i forhandlingerne med Mercosur, men også internt i EU-kredsen.

2. Baggrund

EU og Mercosur har forhandlet om en frihandelsaftale som del af en bredere associeringsaftale siden 2000. Forhandlingerne var suspenderede fra 2004-2010 som følge af uoverensstemmelser blandt Mercosur-landene, og sat på pause fra 2012-2016, men det seneste regeringsskift i Argentina og fornyet brasiliansk forhandlingsvilje har siden 2016 bidraget til øget momentum i forhandlingerne. Der er således et åbent ”forhandlingsvindue”, som bør udnyttes, inden de kommende præsidentvalg i Brasilien og Argentina i hhv. 2018 og 2019.

Forhandlingerne er baseret på en region-til-region tilgang og sigter mod et ambitiøst resultat, som går videre end de respektive WTO-forpligtelser på begge sider. Aftalen ventes at omfatte bl.a. varer, tjenesteydelser, investeringer, offentlige indkøb og bæredygtig udvikling samt beskyttelse af intellektuelle ejendomsrettigheder og geografiske betegnelser mv.

Ved den seneste forhandlingsrunde den 2.-6. oktober opnåedes fremskridt på væsentlige områder, om end der stadig er betydelige udeståender, bl.a. på landbrugsområdet og i forhold til tjenesteydelser. Der er desuden væsentlige områder, hvor Mercosur-landene endnu ikke har fastlagt en fælles position.

Det er forhåbningen, at den politiske del af associeringsaftalen afsluttes inden årets udgang, hvorimod frihandelsforhandlingerne formentlig først vil kunne afsluttes i 2018.

3. Formål og indhold

Der ventes en drøftelse af status for de igangværende frihandelsforhandlinger mellem EU og Mercosur samt EU's overordnede prioriteter og det ventede videre forløb for forhandlingerne.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, men skal i henhold til TEUF artikel 207, stk. 3, og jf. artikel 218, godkende en eventuel aftale.

5. Nærhedsprincippet

Da der er tale om en blandet associeringsaftale som indeholder elementer, der vedrører kompetenceområder, der er delt mellem medlemsstaterne og EU, er det regeringens forventning, at aftalen i den foreliggende form også indgås som en blandet aftale. Det er på den baggrund regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt.

Der er tale om en international aftale, der har som mål at regulere EU's samlede politiske og økonomiske relationer med Mercosur. Idet dette mål ikke kan opfyldes af medlemsstaterne alene, er det regeringens vurdering, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Frihandelsaftalen mellem EU og Mercosur forventes ikke at få konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Indgåelse af en frihandelsaftale med Mercosur forventes at få positive samfundsøkonomiske og erhvervsøkonomiske konsekvenser i form af bl.a. øget eksport, øget vækst og et større beskatningsgrundlag.

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser, forventes disse hovedsageligt at ske indirekte via EU-budgettet i form af lavere toldindtægter. Dog berøres danske offentlige indtægter også, idet 20 procent af toldprovenuet går til de enkelte medlemslande. Lavere egne indtægter til EU-budgettet vil alt andet lige medføre et højere dansk bidrag. De statsfinansielle virkninger af lavere toldindtægter ventes dog på sigt at blive modvirket af øget vækst og beskatningsgrundlag.

En frihandelsaftale med Mercosur forventes ikke at have negative konsekvenser for miljøet eller beskyttelsesniveauet. Aftalens bestemmelser på området for bæredygtighed kan have positive konsekvenser for miljøet og beskyttelsesniveauet.

8. Høring

Handelspolitisk Specialudvalg orienteres løbende om EU's igangværende frihandelsforhandlinger, herunder forhandlingerne med Mercosur, senest ved møde den 4. oktober 2017.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er i EU-kredsen grundlæggende opbakning til forhandlingerne om en omfattende frihandelsaftale mellem EU og Mercosur. Imidlertid har de fleste af EU's medlemslande både stærke offensive og stærke defensive interesser, hvilket komplicerer forhandlingerne og skaber betydelig splittelse blandt medlemslandene.

Splittelsen gør sig især gældende på landbrugsområdet, hvor nogle medlemslande fremhæver risikoen for tilstrømning af bl.a. oksekød fra Mercosur-landene pga. de planlagte toldkvoter. Omvendt har Kommissionen understreget vigtigheden af at udnytte det åbne "forhandlingsvindue" og udveksle tilbuddene nu, for at undgå sammenbrud i forhandlingerne. Et andet svært forhandlingsemne er frie datastrømme

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter forhandlingerne om en omfattende, ambitiøs og bæredygtig frihandelsaftale med Mercosur. Regeringen er af den opfattelse, at EU's defensive interesser ikke bør blokere for fremme af de offensive interesser. Regeringen ser gerne størst mulig liberalisering af handel mellem EU og Mercosur, herunder eliminering af "ikke-toldmæssige barrierer". Dertil kommer, at der i forhandlingerne bør lægges særlig vægt på fremme af økonomisk, miljømæssig og social bæredygtighed.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forhandlingerne med Mercosur blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg

forud for rådsmøde (udenrigsanliggender) den 17.-18. maj 1999. Folketingets Europaudvalg er herefter løbende blevet orienteret om status på forhandlingerne, senest den 27. november 2015 og den 4. november 2016.